

Даценко К.В.

НАВЧАННЯ, ЩО РОЗВИВАЄ

Поняття про розвиваюче навчання - провідне в сучасній дидактичній концепції. Розвивальне навчання - найважливіший інструмент реалізації основної мети будь-якої освіти та досягнення його основного результату - особистості людини як носія культури, творця, професіонала, громадянина. Це навчання, в якому здобувається комплекс знань про світ і самій людині, яка сприяє розвитку мотивації, ціннісних орієнтацій, різноманітних здібностей, моральних і громадянських якостей особистості.

У навчанні завжди, так чи інакше, відбуваються процеси оволодіння знаннями, розвитку та виховання. Однак, якщо система навчання не забезпечує функціонування механізмів розвитку, якщо педагог не регулює ці механізми, то й одержувані результати найчастіше в плані розвитку виявляються малоефективними, що не забезпечують достатньої підготовки до подальшого навчання і творчої діяльності. [1] Розвиваючим є таке навчання, в якому психічні новоутворення - це здібності, спрямованість, ставлення до різних граней дійсності, позитивні риси характеру та ін., а готовність до діяльності та самовдосконалення - є основними складовими і найбільш значущим результатом. Тут діють наслідування, навіювання, співпереживання, з'являється бажання, а потім і вміння співпрацювати, допомагати, сприяти. Виникає повний і частковий збіг поглядів або, навпаки, бажання посперечатися, переконати опонентів у своїй правоті. Людина усвідомлює свої можливості, переваги і недоліки, вчиться самооцінці, саморегуляції, самокорекції. Педагогу важливо забезпечити такий розвиток, весь час працюючи саме в "зоні найближчого розвитку" учнів, який у кожного з них свій. Якщо учень, відчуває труднощі, виявляється нечутливим до допомоги, не сприймає її як стимул до продуктивної діяльності, значить, запропоноване йому завдання знаходиться десь за межами його "зони найближчого розвитку. Тут ефект діяльності може бути негативним і навіть шкідливим, бо учень може зневіритися у своїх здібностях, втратити смак до подальших занять і пошуків.[2]

Отже, розвивальне навчання завжди відбувається в "зоні найближчого розвитку" і здійснюється в діяльності і спілкуванні (яке деякі психологи вважають особливим видом діяльності). Тут же розташована і робоча позиція педагога, завжди готового до регулювання, стимулюванню і надання допомоги.

Список використаних джерел:

[1] Максимюк С.П. Педагогіка: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2005.

[2] Давыдов В.В. Теория развивающего обучения / В.В. Давыдов. – М.: ИНТОР, 1996.